

Norden

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande redogörelsen till riksdagen 2012/13: NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2012. Utskottet behandlar också regeringens skrivelse 2012/13:90 Nordiskt samarbete 2012 med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet. Utskottet behandlar även två följdmotioner till redogörelsen samt ett antal motioner från den allmänna motionstiden hösten 2012. Motionerna berör frågor om det nordiska samarbetet, gränshindersarbetet, det arktiska samarbetet och samarbetet inom närområdet i övrigt.

Utskottet föreslår att redogörelsen och skrivelsen läggs till handlingarna och att motionerna avslås.

I betänkandet finns 12 reservationer (S, MP, SD, V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning	6
Redogörelsens och skrivelsens huvudsakliga innehåll	6
Utskottet	8
Det nordiska samarbetet	8
Gränshindersarbetet	15
Det arktiska samarbetet	18
Samarbete inom närområdet i övrigt	25
Övriga motionsförslag	28
Redogörelsen och skrivelsen	28
Reservationer	29
1. Nordiskt samarbete, punkt 1 (S, MP, V)	29
2. Nordiska rådet, punkt 2 (S, MP, V)	29
3. Infrastruktur och regionalpolitik, punkt 3 (V)	30
4. Nordiskt kulturarv, djurskydd, punkt 4 (SD)	31
5. Gränshindersarbete, punkt 5 (S, MP, V)	33
6. Gränshindersarbete, punkt 5 (SD)	34
7. Moratorium för olje- och gasutvinning i Arktis, punkt 6 (MP, V)	34
8. Miljöskydd i Arktis, punkt 7 (S)	35
9. Miljöskydd i Arktis, punkt 7 (MP, V)	36
10. Utveckling av gruvnäringen, punkt 8 (V)	37
11. FN:s havsrättskonvention, punkt 9 (V)	37
12. Samarbete i närområdet, punkt 10 (S, MP, V)	38
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	41
Skrivelse 2012/13:90	41
Följdmotion med anledning av skrivelse 2012/13:90	41
Redogörelse 2012/13:NR1	41
Följdmotion med anledning av redogörelse 2012/13:NR1	42
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	42

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Nordiskt samarbete

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkandena 1 och 4 samt

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 46.

Reservation 1 (S, MP, V)

2. Nordiska rådet

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 6,

2012/13:U249 av Anita Brodén och Christer Winbäck (båda FP)
yrkande 1 och

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 50.

Reservation 2 (S, MP, V)

3. Infrastruktur och regionalpolitik

Riksdagen avslår motion

2012/13:N272 av Kent Persson m.fl. (V) yrkande 13.

Reservation 3 (V)

4. Nordiskt kulturarv, djurskydd

Riksdagen avslår motion

2012/13:U17 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1–4.

Reservation 4 (SD)

5. Gränshindersarbete

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 5,

2012/13:U17 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5,

2012/13:U249 av Anita Brodén och Christer Winbäck (båda FP)
yrkande 2,

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 49 och

2012/13:U329 av Anders Andersson m.fl. (KD, FP, MP, C) yrkande
1.

Reservation 5 (S, MP, V)

Reservation 6 (SD)

6. Moratorium för olje- och gasutvinning i Arktis

Riksdagen avslår motion

2012/13:U205 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 2.

Reservation 7 (MP, V)

7. Miljöskydd i Arktis

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 3,

2012/13:U205 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 1 och

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 48.

Reservation 8 (S)

Reservation 9 (MP, V)

8. Utveckling av gruvnäringen

Riksdagen avslår motion

2012/13:N202 av Kent Persson m.fl. (V) yrkande 9.

Reservation 10 (V)

9. FN:s havsrättskonvention

Riksdagen avslår motion

2012/13:U205 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation 11 (V)

10. Samarbete i närområdet

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkandena 2 och 7–9 samt

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 47, 51 och 52.

Reservation 12 (S, MP, V)

11. Övriga frågor

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U232 av Anita Brodén och Nina Lundström (båda FP) yrkandena 1–4,

2012/13:U236 av Olof Lavesson m.fl. (M),

2012/13:U251 av Ulf Nilsson m.fl. (FP),

2012/13:U256 av Hannah Bergstedt m.fl. (S),

2012/13:U289 av Mattias Karlsson och Margareta Larsson (båda SD),

2012/13:U302 av Isabella Jernbeck och Anti Avsan (båda M),

2012/13:U319 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkandena 1, 2 och 4,

2012/13:U320 av Carina Ohlsson m.fl. (S) och

2012/13:U329 av Anders Andersson m.fl. (KD, FP, MP, C) yrkande

2.

12. Redogörelsen och skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2012/13:90 och redogörelse 2012/13:NR1 till handlingarna.

Stockholm den 23 maj 2013

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Christian Holm (M), Tommy Waidelich (S), Mats Johansson (M), Carin Runeson (S), Ismail Kamil (FP), Olle Thorell (S), Christer Winbäck (FP), Bodil Ceballos (MP), Désirée Pethrus (KD), Hans Linde (V), Désirée Liljevall (S), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Staffan Danielsson (C) och Björn Söder (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Utskottet behandlar i detta betänkande redogörelsen till riksdagen 2012/13: NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2012. Utskottet behandlar också regeringens skrivelse 2012/13:90 Nordiskt samarbete 2012 med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet. Vidare behandlar utskottet två följdmotioner samt ett antal motioner från den allmänna motionstiden hösten 2012.

Ledamöter i utrikesutskottet deltog den 6 mars 2013 i ett seminarium under rubriken Har det nordiska samarbetet ett berättigande? Seminariet arrangerades av Nordiska rådets svenska delegation och Föreningen Norden.

Vid ett gemensamt möte i riksdagen den 13 mars 2013 om naturresursförvaltning i Arktis sammanträffade företrädare för utrikesutskottet, miljö- och jordbruksutskottet och näringsutskottet med statssekreterarna Torgeir Larsen, Norges utrikesdepartement, och Per Rune Henriksen, Norges olje- och energidepartement, båda med medarbetare. I mötet deltog också Anne Lund, Norges ambassadör i Sverige, med medarbetare.

I anslutning till beredningen av detta ärende fick utskottet den 25 april 2013 information av ambassadör Gustaf Lind, Utrikesdepartementet, om verksamheten i Arktiska rådet under Sveriges ordförandeskapsperiod 2011–2013. Ordförandeskapsperioden avslutades den 15 maj 2013.

Regeringen gjorde i mars 2013 en redogörelse till riksdagen när det gäller pågående och planerat utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiskt samarbete samt samarbete om krisberedskap mellan de nordiska länderna (skrivelse 2012/13:112). Ett sammansatt utrikes- och försvarsutskott har behandlat skrivelsen i betänkande 2012/13:UFöU3, som har justerats samma dag som detta betänkande.

Redogörelsens och skrivelsens huvudsakliga innehåll

Nordiska rådets svenska delegations redogörelse 2012/13:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2012 innehåller en redogörelse för rådets extra session den 23 mars och rådets 64:e session den 29 oktober–1 november samt en översikt över rådets övriga verksamhet under året.

I skrivelse 2012/13:90 Nordiskt samarbete 2012 redogör regeringen för samarbetet under 2012 mellan de nordiska ländernas regeringar, med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet. I skrivelsen beskrivs Nordiska ministerrådets målsättning och resultat när det gäller gränshindersarbetet, globaliseringsarbetet och samarbetet med närområdet.

Uppgifter redovisas om det nordiska samarbetet på det utrikespolitiska området och i fråga om försvar och samhällets krisberedskap. Också uppgifter om bilateralt samarbete i Norden redovisas i skrivelsen.

Utskottet

Det nordiska samarbetet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet behandlar i betänkandet redogörelsen till riksdagen 2012/13:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2012 och regeringens skrivelse 2012/13:90 Nordiskt samarbete 2012 med huvudsaklig inriktning på verksamheten i Nordiska ministerrådet. Utskottet avstyrker ett antal motionsyrkanden om det nordiska samarbetet, gränshindersarbetet, det arktiska samarbetet och samarbetet inom närområdet i övrigt.

Jämför reservationerna 1 (S, MP, V), 2 (S, MP, V), 3 (V), 4 (SD), 5 (S, MP, V), 6 (SD), 7 (MP, V), 8 (S), 9 (MP, V), 10 (V), 11 (V) och 12 (S, MP, V).

Motionerna

Socialdemokraterna förespråkar i kommittémotionerna 2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 1 och 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 46 ett förstärkt och utvecklat nordiskt samarbete samt stärkt inomnordiskt samarbete bl.a. för att öka det nordiska inflytandet i EU och i andra samarbetsorgan. I motionerna 2012/13:U15 (S) yrkande 6 och 2012/13:U306 (S) yrkande 50 betonas att Nordiska rådet fyller en viktig funktion inte minst när det gäller att driva på och kontrollera de nordiska regeringarnas arbete. Miljöarbetets vikt framhålls i motion 2012/13:U15 (S) yrkande 4, och Socialdemokraterna menar att det finns en outnyttjad potential för samarbete.

Sverigedemokraterna betonar i kommittémotion 2012/13:U17 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1 vikten av att stärka och bevara det nordiska kulturarvet. I yrkande 2 föreslås att Sverige ska verka för att en bred nordisk kulturkanon tas fram. Vidare föreslår motionärerna i yrkandena 3 och 4 att Norden ska vara världsledande i frågor som rör djurskydd och djurens välbefinnande och att de nordiska länderna ska harmonisera djurskyddslagstiftningen för att undvika att bristande djurskydd blir en konkurrensfördel inom Norden.

Vänsterpartiet pläderar i kommittémotion 2012/13:N272 av Kent Persson m.fl. (V) yrkande 13 för en gemensam nordisk infrastrukturpolitik samt landsbygdspolitisk och regionalpolitisk utveckling. Partiet förespråkar en nordisk infrastrukturpolitik där man bygger gemensamt finansierade, ägda och drivna vägar, järnvägar och flygplatser.

I den enskilda motionen 2012/13:U249 av Anita Brodén och Christer Winbäck (FP) yrkande 1 föreslås ett ökat samarbete och utbyte mellan de nordiska länderna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det nordiska samarbetet har en stark folklig förankring. Samarbetet utgår från ett gemensamt kulturarv och vilar på gemensamma värderingar i fråga om demokrati, rättvisa och rättsstat. Samarbetet mellan de nordiska länderna spänner över alla samhällsområden. På många sätt är det nordiska samarbetet unikt vid en internationell jämförelse.

Det nordiska samarbetet är politiskt, ekonomiskt och kulturellt förankrat och är viktigt i europeiskt och internationellt samarbete. Den nordiska gemenskapen arbetar för ett starkt Norden i ett starkt Europa.

Utskottet välkomnar att Norden, Östersjön och Sveriges närområde ägnades betydande uppmärksamhet i den utrikespolitiska deklaration som redovisades av utrikesministern i riksdagen den 13 februari 2013.

Sverige är sedan årsskiftet ordförandeland i Nordiska ministerrådet. Utgångspunkten för det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2013 är den nordiska samhällsmodellen. Denna har framgångsrikt bidragit till att utveckla våra länders tillväxt, välfärd och sammanhållning. Utskottet anser att de erfarenheter vi har gjort bör tas till vara när vi gemensamt vidareutvecklar det nordiska samarbetet så att det kan svara mot nya utmaningar. Gemensamma värderingar länderna emellan bidrar till att stärka Nordens ställning som en av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga regioner.

I Sveriges ordförandeskapsprogram för Nordiska ministerrådet 2013, Den nordiska modellen i en ny tid, slås fast att det nordiska samarbetet ska stärka nordiska och regionala intressen och värderingar i en global omvärld. Sverige ska särskilt prioritera frågor om hur vi bekämpar utanförskap, inte minst arbetslöshet bland unga, och hur vi ökar konkurrenskraften samtidigt som vi skapar ett hållbart samhälle med höga välfärdsambitioner. Även frågor om avskaffande av gränshinder och om de demografiska utmaningarna framöver tas upp i Sveriges ordförandeskapsprogram.

Som konstaterades i utrikesdeklarationen 2013 har en nordisk solidaritetsförklaring antagits, som komplement såväl till vår egen som till våra grannländers säkerhetspolitiska val. Arbetet pågår för närmare samverkan mellan de nordiska utrikesförvaltningarna och för bättre nordisk krisberedskap och vi fördjupar samarbetet kring militära insatser och förmågor. Tillsammans med Finland har Sverige också erbjudit sig att i form av övningar delta i den luftrumsövervakning över Island som Norge ansvarar för i början av 2014. Sverige har under 2012 spelat en aktiv roll för att driva på förhandlingsprocessen om ett EU-medlemskap för Island.

En särskild skrivelse från regeringen om nordiskt utrikes- säkerhets- och försvarspolitiskt samarbete inklusive krisberedskap (skr. 2012/13:112) behandlas av ett sammansatt utrikes- och försvarsutskott i betänkande 2012/13:UFöU3, som har justerats samma dag som detta betänkande.

Förutom ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2013 har Sverige lett Arktiska rådet fram till den 15 maj 2013. Dessutom leds det informella utrikespolitiska samarbetet i den nordisk-baltiska kretsen av Sverige 2013. Under perioden 2009–2011 var Sverige ordförandeland i Barentsrådet.

Det är viktigt att på olika områden uppmärksamma potentialen för ökat nordiskt samarbete liksom annat samarbete i närområdet. Utskottet välkomnar redovisningarna i redogörelse 2012/13:NR1 och skrivelse 2012/13:90 i dessa avseenden.

Ministerrådet beslutar om budgetramen för det nordiska samarbetet och ska enligt Helsingforsavtalet, om det inte finns synnerliga skäl, genomföra de förslag till ändringar inom budgetramen som Nordiska rådet rekommenderar. Det är enligt utskottet positivt att beslut fattades 2012 om en s.k. prioriteringsbudget och om att tematiska visionsdiskussioner ska äga rum i samband med möten mellan samlingsministrarna. Syftet med prioriteringsbudgeten är att skapa större politisk dynamik i det nordiska samarbetet och att ge utrymme för innovativa satsningar som är nödvändiga för ett levande och väl fungerande nordiskt samarbete. På motsvarande sätt ska samlingsministrarnas diskussioner bidra till att utveckla den politiska visionen i samarbetet.

Sverige är 2013 det första ordförandelandet som får möjlighet att använda sig av prioriteringsbudgeten och har valt att prioritera fyra projekt som rör ungdomsarbetslöshet, gruvnäring, arbetsplatsförlagt lärande och minskade utsläpp av kortlivade klimatpåverkande luftföroreningar.

Inom miljöområdet, som lyfts fram i motioner där vikten av nordiskt samarbete betonas, finns ett flertal exempel på framgångsrikt nordiskt samarbete. Ett exempel är initiativet om ett globalt kvicksilveravtal som bidragit till att Minamatakonventionen om kvicksilver efter fyra års förhandlingar öppnades för undertecknande i januari 2013. Ett annat exempel är utvecklingen av miljömärkningen Svanen. Allt fler produkter på den nordiska marknaden Svanenmärks, och kännedomen bland konsumenter är mycket god.

Utskottet konstaterar att ett nära nordiskt expertsamarbete över tiden har bidragit till att stärka nationell politik och lett till gemensamma nordiska inspel i internationella processer. Utskottet välkomnar att ett nytt nordiskt miljöhandlingsprogram har antagits för perioden 2013–2018.

Det är enligt utskottet viktigt att uppmärksamma möjligheterna till nordiskt inflytande i Europeiska unionen och i andra regionala och internationella samlingsorgan. När det är lämpligt bör de nordiska länderna fortsätta att utveckla ett samordnat agerande i EU, FN och i andra internationella sammanhang.

Samtliga nordiska länder är genom medlemskap i EU eller särskilt avtal genom EES starkt knutna till EU. Det innebär att Norden, på de flesta områden, är en del av EU:s inre marknad. Genom bandet till EU är de nordiska länderna också förpliktigade att följa de olika förordningar och direktiv som utarbetas på europeiskt plan. Flera av dessa handlar om människors rätt att röra sig fritt inom EU/EES och om den gemensamma europeiska inre marknaden. Därmed finns det paralleller mellan de klassiska nordiska strävandena om ett öppet Norden och dess europeiska motsvarighet.

Utskottet konstaterar att Nordiska ministerrådet har ett nära samarbete med länder och organisationer i Nordens närområde. Samarbete sker bl.a. med Estland, Lettland, Litauen, Polen, nordvästra Ryssland, Östersjöstaternas råd, Arktiska rådet och Barentsrådet. Här kan också nämnas att i februari 2013 samlades för första gången utrikesministrarna från de nordiska och baltiska länderna samt länderna i den s.k. Visegradgruppen¹ till ett gemensamt toppmöte. Där deltog tolv länder i Norden (Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige), Baltikum (Estland, Lettland och Litauen) och Centraleuropa (Polen, Slovakien, Tjeckien och Ungern). Under mötet diskuterades hur tillväxten i de berörda regionerna kan ökas genom stärkt samarbete inom handel, energi, transport, forskning och kultur. Även EU:s östliga partnerskap diskuterades.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2012/13: U15 (S) yrkandena 1 och 4 samt 2012/13:U306 (S) yrkande 46.

Nordiska rådets funktion när det gäller att driva på och kontrollera de nordiska regeringarnas arbete uppmärksammas i en motion.

Nordiska rådets roll är att ta initiativ där man ser problem som kan lösas på nordisk nivå eller där nya möjligheter kan tas till vara genom nordiskt samarbete. Enligt redogörelse 2012/13:NR1 från Nordiska rådets svenska delegation innebär omvärldsförändringarna att de frågor som står i centrum för arbetet varierar mellan olika år. Nordiska rådets slutsatser får, när en ny fråga tagits upp, oftast formen av en rekommendation som riktas till en eller flera nordiska regeringar, eller till deras samarbetsorgan Nordiska ministerrådet. Nordiska rådet följer därefter upp och kontrollerar att rekommendationerna genomförs på bästa sätt.

Utskottet konstaterar att enligt Nordiska rådets arbetsordning utövar rådets kontrollkommitté parlamentarisk kontroll över verksamhet som finansieras med gemensamma nordiska medel liksom annan granskning som plenarförsamlingen beslutar (arbetsordningen § 6). Enligt arbetsordningen kan medlemmarna i Nordiska rådet ställa frågor till regering, landsstyre, landskapsregering, Naalakkersuisut (Grönlands lagstiftande församling) eller ministerrådet. En muntlig fråga ska ställas och besvaras vid en särskild frågestund som ordnas på förslag av presidiet enligt särskilda regler i arbetsordningen. En skriftlig fråga ska besvaras senast sex veckor efter att

¹ Visegradgruppen bildades 1991 mellan Polen, Ungern och dåvarande Tjeckoslovakien i syfte att öka ländernas samarbete och europeiska integration.

den kom mottagaren till handa (§ 58). Utskottet har tagit del av redovisningen i redogörelse 2012/13:NR1 av kontrollkommitténs arbete under 2012 och förberedelserna för dess verksamhet under 2013.

Medlemmarna i Sveriges delegation till Nordiska rådet har 2012 bl.a. genom motioner, frågor och interpellationer uppmärksammat såväl antagna rekommendationer som andra frågor av intresse för det nordiska samarbetet. De har också utnyttjat den möjlighet Helsingforsavtalet² ger att ställa frågor till andra nordiska länders regeringar. Utskottet understryker det ansvar som parlamentarikerna i Nordiska rådet har för samarbetet där och betonar vikten av att följa upp rådets beslut. I redogörelse 2012/13:NR1 redovisas exempel på frågor som särskilt uppmärksammats i Nordiska rådet under 2012.

Utskottet välkomnar att den svenska delegationens medlemmar under 2012 har fortsatt att aktivt följa upp Nordiska rådets rekommendationer och att förankra dessa och de nordiska frågorna allmänt i riksdagen, vilket framgår av redogörelse 2012/13:NR1.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2012/13:U15 (S) yrkande 6, 2012/13:U249 (FP) yrkande 1 samt 2012/13:U306 (S) yrkande 50.

Utskottet konstaterar att Norden sedan lång tid tillbaka har en gemensam arbetsmarknad. Genom utbytet av arbetskraft har de nordiska länderna alltsedan 1950-talet kunnat utjämna obalansen mellan länder som har hög arbetslöshet respektive haft stora behov av arbetskraft.

Genom den gemensamma nordiska arbetsmarknaden har de nordiska länderna kunnat hantera konjunktursvängningarna bättre, och har därmed utvecklats bättre än vad som annars skulle ha varit fallet. Också i dag går betydande arbetskraftsströmmar mellan de nordiska länderna. Även det nordiska näringslivet har inte minst under det senaste decenniet blivit alltmer integrerat.

I en motion förespråkas en gemensam nordisk politik för transportinfrastruktur och landsbygdspolitisk och regionalpolitisk utveckling.

Nordiska rådet förordade i en rekommendation 2012 att Nordiska ministerrådet ska kartlägga förutsättningar för och behov av gemensamma nordiska insatser för miljömässigt hållbara transportlösningar i samband med exempelvis olje- och gasutvinning i Barents hav och gruvdrift i norra Finland, Norge och Sverige. I en annan rekommendation förespråkades en nordisk strategi för att utveckla infrastruktur för transporter på land och till sjöss. Utskottet har tagit del av redovisningen av den verksamhet kring transport och infrastruktur som bedrivits 2012 i Nordiska rådets miljö- och naturresursutskott respektive näringsutskott.

Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen för 2013 slog fast att transporter och de villkor som dessa bedrivs under till stor del är internationella och att det därför, för att skapa fungerande transportsystem

² Helsingforsavtalet, som slöts 1962, ger den grundläggande ramen för samarbetet i Nordiska rådet.

för brukarna, är angeläget med perspektiv som sträcker sig utanför Sveriges gränser. Regeringen framhöll att Europa behöver ett robust, hållbart och samverkande transportsystem som stöder hållbar tillväxt och sysselsättning.

I Kapacitetsutredningen³, som är en utredning från Trafikverket, redovisade myndigheten en internationell utblick. Där konstaterades att den internationella utvecklingen av infrastruktur och transporter är ett viktigt underlag för överväganden om kapacitet och effektivitet för infrastruktur och transporter i Sverige. Trafikverket pekade bl.a. på att Ofotenbanan i Norge är sammanlänkad med Malmbanan och att det är av stort intresse att Norge och Sverige har samma syn på behovet av infrastruktursatsningar. Trafikverket ansåg också att samplaneringen mellan länderna i Barentsregionen i och med råvaruindustrins expansion kommer att bli allt viktigare. Enligt verket bör åtgärderna mellan länderna synkroniseras i allt högre grad, både vad avser planeringen i tid och rum och när det gäller finansieringen.

Riksdagens trafikutskott välkomnade i december 2012 i betänkande 2012/13:TU2 Transportsystemets utveckling att det pågår ett utbyte mellan Sverige och Norge såväl på tjänstemannanivå som på politisk nivå när det gäller gränsöverskridande aspekter av infrastrukturplaneringen. Trafikutskottet, som i betänkandet behandlade motioner om bl.a. den nordiska dimensionen i transportpolitiken, ansåg i likhet med regeringen att det transeuropeiska transportnätet (TEN-T) är en viktig del i strävan att skapa ett väl fungerande europeiskt transportsystem i syfte att stärka EU:s konkurrenskraft och tillväxtpotential och att det är viktigt att Sverige söker bidrag från budgeten för TEN-T. Trafikutskottet ansåg att frågan om gränsöverskridande samarbete på transportområdet är väl uppmärksammat och avstyrkte de i sammanhanget aktuella motionerna. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2012/13:119).

I fråga om landsbygdspolitisk och regionalpolitisk utveckling, som också tas upp i den nu aktuella motionen, finns det i Norden en lång tradition av regionalpolitiskt samarbete, som bl.a. har sin grund i vår gemensamma historia och kultur samt likheter i de sociala välfärdssystemen och demokratiska styrformerna. Inte minst har gränsregionalt samarbete ägt rum sedan lång tid tillbaka och har spelat en viktig roll för att skapa fungerande och integrerade samhällen i regioner längs nationella gränser. Utskottet välkomnar att det i och med invigningen 2012 av Nordkalottens gränstjänst i Haparanda/Torneå nu finns regionala informationstjänster längs gränserna till Sveriges tre grannstater.

För att främja gränsregionalt samarbete lämnar Nordiska ministerrådet projektstöd och verksamhetsstöd till nordiska gränsregionala samarbetsorganisationer och kommittéer som arbetar med frågor som om rörligheten över nationsgränserna för personer, varor och tjänster. Stöden kan exempel-

³ Transportsystemets behov av kapacitetshöjande åtgärder – förslag på lösningar till år 2025 och utblick mot år 2050 (Trafikverket april 2012).

vis avse etablering av nätverk mellan företag över landsgränserna, turism, arbete med gränshinder på näringslivsområdet, innovationsfrämjande projekt och samarbete om utveckling och användning av förnybara energilösningar.

Utskottet konstaterar att Nordiska ministerrådet drev ett regionalpolitiskt samarbetsprogram under perioden 2009–2012. Visionen i samarbetsprogrammet var att Norden ska vara ledande i utvecklingen av en ny och mer kraftfull regionalpolitik. Detta skulle innefatta en förstärkning av regionalpolitikens roll i utvecklingen av ett mer innovativt Norden och en starkare miljömässig, ekonomisk och socialt hållbar utveckling på den regionala och lokala nivån. Samarbetsprogrammet skulle också främja att Nordens röst på det regionalpolitiska området beaktas i ett större europeiskt sammanhang. Inom ramen för samarbetsprogrammet bildades en nordisk arbetsgrupp för landsbygdsutveckling.

Utskottet konstaterar att förberedelser pågår för ett nordiskt samarbetsprogram för innovations- och näringspolitik från 2014 och framåt. Som ett led i förberedelserna arrangerades i mars 2013 konferensen *What will the Nordic business environment look like in the future?* (Hur ska den nordiska miljön för företagande se ut i framtiden?) av Näringsdepartementet i Sverige och företaget *Nordic Innovation*. Arrangemanget ägde rum inom ramen för Sveriges ordförandeskap för Nordiska ministerrådet 2013.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2012/13: N272 (V) yrkande 13.

I en motion läggs det fram förslag om att stärka och bevara det nordiska kulturarvet och om att Sverige ska verka för att en bred nordisk kulturkanon tas fram.

Utskottet konstaterar att motsvarande motionsförslag behandlades i förra årets Nordenbetänkande (bet. 2011/12:UU9). Där slog utskottet fast att kultursamarbete är en grundsten i det nordiska samarbetet. Norden präglas såväl av en kulturell och språklig mångfald som av en kulturell och språklig gemenskap över gränserna. Det kulturella och konstnärliga utbytet i Norden är en central del av det officiella nordiska samarbetet för att öka kunskapen om och stärka sammanhållningen mellan våra länder och självstyrande områden. I det nämnda betänkandet redogjorde utskottet bl.a. för de nordiska kulturministrarnas globaliseringsinitiativ *Nordisk kultur i världen* och avstyrkte motionsförslagen om kulturarvet och kulturkanon. Det kan också noteras att kulturutskottet i betänkanden, däribland senast betänkande 2012/13:KrU1, avstyrkt motionsyrkanden om utarbetande av en svensk nationell kulturkanon.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2012/13:U17 (SD) yrkandena 1 och 2.

Behovet av nordiskt samarbete när det gäller djurskydd framhålls i en motion. Utskottet behandlade motsvarande motionsförslag i betänkande 2011/12:UU9 Norden våren 2012. Utskottet konstaterade där bl.a. att Sverige under sitt ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2008 anordnade

en konferens om djurskydd som därefter följdes upp av Nordiska ministerrådet för fiskeri och havsbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk. Ministerråden var eniga om att djurskyddsfrågor är viktiga och att ett gott djurskydd är en viktig nordisk konkurrensfördel. Man enades om att stödja ytterligare nordisk forskning och erfarenhetsutbyte kring djurskyddsfrågor, bl.a. kopplingen mellan ett gott djurskydd och god kvalitet på animaliska livsmedel.

Utskottet konstaterar att det finns flera exempel på nordiskt samarbete inom djurskyddsområdet. Nordiska ministerrådet anordnade i oktober 2012 i samarbete med det norska Lantbruks- och matdepartementet och Mattillsynen en nordisk konferens om djurskyddskontroller. Konferensen hade fokus på erfarenhetsutbyte mellan de olika nordiska länderna om djurskyddskontrollens uppbyggnad och funktion i respektive land. Ett projekt pågår i Nordiska ministerrådets arbetsgrupp för mikrobiologi, djurhälsa och djurvälstånd om hur man i Norden kan arbeta gemensamt kring EU:s strategi för djurskydd och djurs välbefinnande. Kontinuerlig verksamhet bedrivs i ett nätverk för de nordiska djurskyddscheferna som också har möten ungefär två gånger per år. Inom djurskyddsområdet finns även ett nordiskt-baltiskt samarbete med kurs- och seminarieverksamhet, informationsspridning m.m.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2012/13:U17 (SD) yrkandena 3 och 4.

Gränshindersarbetet

Motionerna

Socialdemokraterna konstaterar i kommittémotionerna 2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 5 och 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 49 att det alltid har varit en viktig fråga för det nordiska samarbetet att främja integration mellan de nordiska länderna och att underlätta för medborgarna att röra sig över landgränserna. Om Norden som region ska klara globaliseringens utmaningar krävs att avvecklingen av gränshinder fortlöpande har hög prioritet.

Sverigedemokraterna föreslår i kommittémotion 2012/13:U17 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5 ett fördjupat samarbete för att avskaffa nordiska gränshinder i den svenska lagstiftningsprocessen.

I de enskilda motionerna 2012/13:U249 av Anita Brodén och Christer Winbäck (båda FP) yrkande 2 och 2012/13:U329 av Anders Andersson m.fl. (KD, FP, MP, C) yrkande 1 förespråkas fortsatta åtgärder för att undanröja gränshinder.

Utskottets ställningstagande

I redogörelse 2012/13:NR1 konstateras att det formella nordiska samarbetet inleddes utifrån tanken att medborgarna ska kunna röra sig fritt mellan de nordiska länderna, välja var de vill bo och arbeta samt driva företag eller annan verksamhet utan att hindras av nationsgränserna. Den nordiska passunionen, den gemensamma arbetsmarknaden och den nordiska socialkonventionen är tidiga uttryck för detta. För att motverka och avskaffa gränshinder har flera olika funktioner skapats.

Gränshinderforum är ett politiskt tillsatt organ, som på uppdrag av de nordiska regeringarna ska främja den fria rörligheten inom Norden för såväl enskilda som företag. Forumet ska, i dialog med ländernas regeringar, identifiera, prioritera samt föreslå lösningar på konkreta gränshinder mellan länderna.

Hallå Norden har informationskontor i Sverige, Danmark, Norge, Finland, Island och på Åland. Dessa besvarar frågor om flyttning, studier och arbete. Hallå Norden anordnar informationsseminarier för handläggare på myndigheter för att informera dem om de regler som gäller för privatpersoner som flyttar mellan de nordiska länderna eller på annat sätt påverkas av regler och lagar i mer än ett nordiskt land. Hallå Norden-kontoren, i samarbete med bl.a. Gränshinderforum, använder information från privatpersoner om gränshinder i Norden för att göra politiker och ämbetsmän uppmärksamma på problemen och möjliga lösningar.

Øresunddirekt är en informationstjänst som förmedlar offentlig information från myndigheter till medborgare och näringsliv i Öresundsregionen när det gäller arbete, boende, studier eller företagande på andra sidan sundet. Øresunddirekt består av en webbredaktion i Köpenhamn och ett informationscenter i Malmö. Svenska respektive danska företag som vill flytta verksamhet över Öresund kan hämta information på webbplatsen www.oresunddirektbusiness.com.

Mer än tio gränshinder mellan de nordiska länderna avskaffades 2012 och beslut fattades om att inrätta en ombudsmannainstans för gränshinder. Avskaffandet av gränshinder har gjort att rörligheten för den som vill studera, arbeta eller leva i ett annat nordiskt land underlättas. Ombudsmannasystemet, som ska göra det lättare för en enskild nordisk medborgare att framföra klagomål relaterade till gränshinder, byggs upp 2013.

Som framgår av årsberättelsen för 2012 från Nordiska rådets svenska delegation är inte gränserna som sådana i dag ett hinder mot rörligheten. Svårigheten att finna relevant information om bl.a. regelverk i det andra landet är det enskilt största hindret för företag som önskar bedriva verksamhet över de nordiska gränserna, enligt undersökningar som har genomförts under de senaste åren. Också flera skatterättsliga frågor har utpekats som besvärliga. Av redogörelse 2012/13:NR1 framgår att skillnader i skatte- och avgiftssystem, sociala förmåner och regler på arbetsmarknaden skapar

svårigheter. Samhällsutvecklingen gör att regelverk tillkommer, avvecklas eller reformeras. Varje ändring rymmer enligt redogörelsen en risk för att nya gränshinder uppkommer.

Mot denna bakgrund värdesätter utskottet att arbetet med att förebygga och avskaffa gränshinder fortlöpande står högt på Nordiska rådets dagordning. Utskottet ser positivt på att Nordiska rådet tog initiativ till att gränshinderfrågor debatterades i alla de nordiska parlamenten i april 2012, varefter goda idéer och lösningsförslag sammanställdes och en rekommendation med 16 konkreta punkter utarbetades.

Norden är en viktig exportmarknad för Sverige. Uppskattningsvis drygt 10 procent av allt som produceras i Sverige exporteras till övriga nordiska länder.

Utskottet anser i likhet med regeringen att frihandel skapar förutsättningar för tillväxt och utveckling. Frihandelsfrågan påverkar möjligheterna att nå mål om välbefinnande och ekonomisk trygghet. Utrikesutskottet framhöll i betänkande 2012/13:UU12 Sveriges politik för global utveckling att ett utvecklingsperspektiv, inklusive marknadstillträde för de fattigaste länderna, måste fortsätta att vara tongivande i framtida globala frihandelsförhandlingar. I konsekvens med detta är det önskvärt med sänkta handelshinder på jordbruksvaror eftersom detta skulle leda till förbättringar för konsumenter i såväl fattiga länder som på andra håll.

Mot denna bakgrund beklagar utskottet att Norge höjt tullarna på vissa jordbruksvaror. Utskottet understryker att frihandel är en viktig del i det nordiska samarbetet och välkomnar att Sverige under ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2013 inkluderar hinder som påverkar exporten bland de frågor om gränshinder som ska tas upp på dagordningen.

Av regeringens skrivelse 2012/13:90 framgår att undanröjande av gränshinder fortsätter att vara ett högt prioriterat mål för det nordiska regeringssamarbetet. Ett antal konkreta gränshinder har enligt skrivelsen fått en lösning under året och arbetet med att finna former för förebyggande av uppkomsten av nya gränshinder fortsätter. Utskottet har tagit del av den redovisning av åtgärder under 2012 för att avskaffa gränshinder som lämnas i regeringens skrivelse. Under 2012 inleddes inom ramen för Nordiska ministerrådets verksamhet en översyn av formerna för både gränshindersamarbetet och samarbetet med närområdena. Resultatet av detta arbete kommer enligt regeringen att presenteras 2013.

Vid den debatt om gränshinder som ägde rum under 2012 års session i Nordiska rådet hävdades att gränshindren inte avvecklas i den utsträckning som förväntades när Gränshinderforum skapades fem år tidigare. Uppfattningen framfördes av ordföranden i Gränshinderforum, ambassadör Ole Norrback. Några tiotal gränshinder har försvunnit varje år, men samtidigt har nya hinder uppstått. Förändringarna har främst avsett information och synlighet, bl.a. genom verksamheten i Hallå Norden och gränsregionala

organ. Från Gränshinderforum upplevde man ibland svårigheter att nå fram med sin argumentering både till ämbetsmannakommittéerna och till ministerrådskonstellationerna⁴ inom Nordiska ministerrådet.

Utskottet anser i likhet med vad som framförs i de aktuella motionerna att arbetet måste fortsätta med att undanröja gränshinder. Att åstadkomma så obehindrad rörlighet som möjligt för medborgarna, arbetskraften och näringslivet över de nordiska gränserna ligger i alla inblandades intresse. Utskottet välkomnar det arbete och de framsteg som gjorts när det gäller att avveckla gränshinder och understryker vikten av att frågan har fortsatt hög prioritet.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2012/13: U15 (S) yrkande 5, 2012/13:U17 (SD) yrkande 5, 2012/13:U249 (FP) yrkande 2, 2012/13:U306 (S) yrkande 49 och 2012/13:U329 (KD, FP, MP, C) yrkande 1.

Det arktiska samarbetet

Motionerna

Socialdemokraterna anser enligt kommittémotionerna 2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 3 och 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 48 att framväxande aktiviteter kopplade till naturresursutvinning måste styras av starka regelverk med krav på bästa tillgängliga teknik och tillämpning av försiktighetsprincipen utifrån hårda miljökrav. Ansträngningar bör göras för att långsiktigt skydda den känsliga arktiska miljön och stödja den lokala befolkningens ekonomi, hälsa och kultur.

Vänsterpartiet förespråkar i kommittémotion 2012/13:U205 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 1, med förebild från ett miljöskyddsprotokoll för Antarktis som förbjuder utvinning av naturtillgångar i minst 50 år, att en liknande reglering införs för Arktis. Sverige bör enligt partiet verka för en konvention för Arktis som förbjuder exploatering av regionens olje- och gastillgångar under de kommande 100 åren. I yrkande 2 begärs att Sverige ska agera för ett moratorium för olje- och gasutvinning i Arktis. Vänsterpartiet föreslår i yrkande 3 att Sverige ska verka för att USA undertecknar och ratificerar FN:s havsrättskonvention.

I kommittémotion 2012/13:N202 av Kent Persson m.fl. (V) yrkande 9 förordar Vänsterpartiet stöd till miljövänlig utveckling av gruv- och mineralnäringen i bl.a. Barentsregionen.

⁴ Nordiska ministerrådet är, trots namnet, egentligen inte ett utan flera ministerråd. Flera nordiska fackministrar möts i ministerråd mellan en och fem gånger per år.

Utskottets ställningstagande

Arktis genomgår omfattande förändringar som kommer att ha stark påverkan på hela regionen och hela världen. Förändringarna påskyndas genom en samverkan mellan klimatförändringar och ökad mänsklig aktivitet. Uppvärmningen av Arktis har ökat dubbelt så snabbt som det globala genomsnittet sedan 1980. När regionen blir varmare och isen smälter möjliggörs ökad mänsklig aktivitet i regionen. Potentialen blir större för sjötransporter, för utvinning av naturresurser som olja, gas och mineraler och för fiske och turism. Förändringarna i klimatet påverkar urfolkens kulturer och deras traditionella näringar som renskötsel, jakt och fiske. Samtidigt kan det ökade näringslivsintresset för de arktiska områdena skapa möjligheter till ekonomiskt mer fördelaktiga levnadsförhållanden.

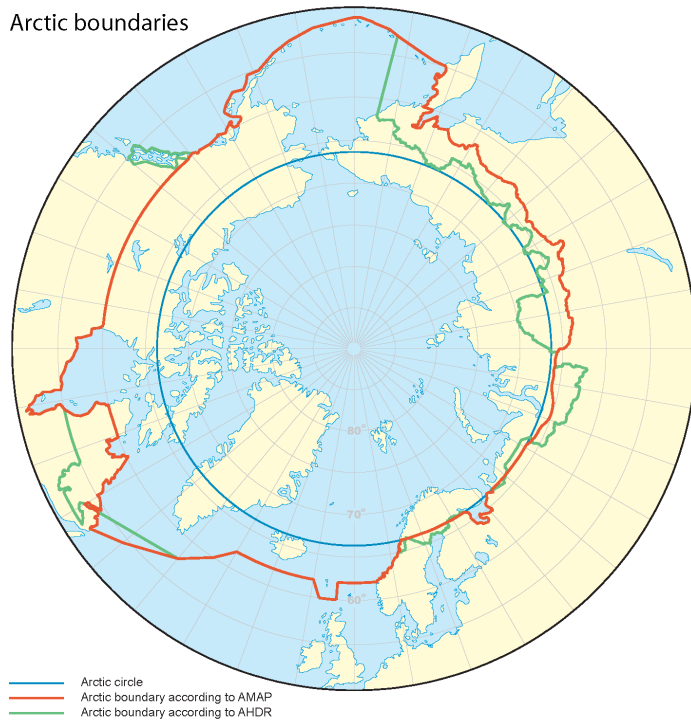
Utskottet konstaterar att frågorna kring Arktis blir alltmer sammansatta och dynamiska. Frågor som rör affärsverksamhet, miljö, urfolkens villkor, säkerhet och politik måste vägas mot varandra och integreras.

En svensk strategi för den arktiska regionen beslutades av regeringen i maj 2011. Strategin redovisar, sett ur ett internationellt perspektiv, Sveriges förhållande till Arktis, Sveriges prioriteringar och hur Sveriges politik för det arktiska området bör utvecklas. Det fördjupade nordiska och europeiska samarbetet gör att Sverige påverkas av andra länders och aktörers politik och prioriteringar i fråga om Arktis. Prioriteringarna i Nordiska ministerrådets arktiska samarbetsprogram för perioden 2012–2014, Hållbar utveckling i Arktis, ligger väl i linje med Sveriges prioriteringar.

Under perioden 12 maj 2011–15 maj 2013 innehade Sverige ordförandeskapet i Arktiska rådet. De åtta arktiska staterna är Konungariket Danmark (som även innefattar Grönland och Färöarna), Finland, Förenta staterna, Island, Kanada, Norge, Sverige och Ryssland. Samtliga dessa stater är medlemmar i Arktiska rådet, liksom sex organisationer som representerar urfolk i Arktis. Arktiska rådet är det främsta internationella mellanstatliga organet som direkt ägnar sig åt hållbar utveckling och miljöskydd i Arktis. Flera stater och organisationer, däribland Nordiska rådet, har observatörsplatser i Arktiska rådet. Arktiska rådet beslutade vid sitt ministermöte i Kiruna den 15 maj 2013 att godkänna Indien, Italien, Kina, Republiken Korea och Singapore som nya observatörsstater i rådet. Observatörsstatus i Arktiska rådet innehas också av Frankrike, Nederländerna, Polen, Spanien, Storbritannien och Tyskland. Utskottet återkommer nedan till beslut som fattades vid Arktiska rådets Kirunamöte.

Sveriges huvudprioriteringar i sitt program för ordförandeskapet i Arktiska rådet 2011–2013 var miljö och klimat, befolkningen, haven och ett starkare arktiskt råd. I programmet underströks att rådet och dess arbetsgrupper bör koppla sina vetenskapligt grundade rapporter till konkret beslutsfattande och policy. Sverige skulle också verka för att tidigare beslutade rekommendationer följs upp. Arktiska rådet borde enligt ordförandeskapsprogrammet visa de arktiska staternas gemensamma vision för framtiden för att befästa det goda samarbetet i regionen.

Utskottet konstaterar att Arktis omfattar stora land- och havsområden men också olika definitioner av den geografiska utbredningen. På kartan nedan är de geografiska gränserna för Arktis markerade enligt de definitioner som används av AMAP⁵ (Arctic Monitoring and Assessment Program Working Group) respektive användes i publikationen Arctic Human Development Report (Arctic HDR), som publicerades 2004 av FN-organet UNDP. På kartan är även polcirkeln markerad. Enligt Nationalencyklopedin är Arktis benämningen på området runt Nordpolen. Nordpolen ligger mitt i ett istäckt hav, Norra ishavet. Till Arktis räknas enligt Nationalencyklopedin även Norra ishavets kuster och öarna utanför kusterna. I detta betänkande tillämpas inte den geografiskt snävare definition av Arktis som anges i Nationalencyklopedin.

Källa: Arktiska rådets webbplats.

I det geografiska område som utgör Arktis enligt de båda förstnämnda definitionerna (AMAP respektive Arctic HDR) har gruvbrytning respektive olje- och gasutvinning ägt rum under lång tid.

⁵ AMAP är en arbetsgrupp under Arktiska rådet.

En delegation från utrikesutskottet besökte i maj 2007, tillsammans med Norges utrikesutskott, Statoils anläggning utanför Hammerfest dit naturgas från Snövitfältet ute i Barents hav förs in för att kylas ned till flytande form och därefter exporteras. Snövit var den första havsbaserade anläggningen i Barents hav.

I det gemensamma meddelandet om Arktis (JOIN(2012) 19) från EU:s höga representant och EU-kommissionen, som utskottet återkommer till nedan, återges beräkningar från US Geological Survey 2009 om att 13 procent av världens oupptäckta oljetillgångar och 30 procent av dess oupptäckta gastillgångar finns i den arktiska regionen.

Utskottet konstaterar att beslutanderätt och ansvar för fossilutvinning i Arktis ligger under respektive stats jurisdiktion. Det finns i dag ingen vilja hos staterna att införa ett internationellt moratorium i den arktiska regionen.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2012/13: U205 (V) yrkande 2.

Som framgått tidigare i betänkandet ägde ett möte rum i riksdagen den 13 mars 2013 om naturresursförvaltning i Arktis. Där sammanträffade företrädare för utrikesutskottet, miljö- och jordbruksutskottet och näringsutskottet med bl.a. statssekreterarna Torgeir Larsen, Norges utrikesdepartement, och Per Rune Henriksen, Norges olje- och energidepartement.

Från norsk sida framhölls att ca 10 procent av Norges befolkning bor i Arktis och att stora norska land- och havsområden är belägna där. Man underströk också betydelsen av de kunskaper och erfarenheter som inhämtats genom en långvarig naturresursförvaltning i norr och stora forskningsinsatser. Vid mötet belystes framtida utmaningar som gäller bl.a. miljö, klimatförändringar och ökande skeppsfart. De norska företrädarna konstaterade att Stortinget beslutat om en revidering av förvaltningsplanen för den marina miljön i Barents hav och havsområdena utanför Lofoten för perioden fram mot 2040. I beslutet anges ramar för petroleumverksamheten i Barents hav och Lofoten och där betonas att dessa områden är värdefulla såväl miljömässigt som i fråga om fiskeverksamhet och potentiellt även petroleumutvinning.

I ett motionsyrkande förespråkas en Arktiskonvention med förbud mot exploatering av regionens olje- och gastillgångar under de kommande 100 åren, detta med förebild från regleringen kring Antarktis. I ett annat motionsförslag begärs stöd till miljövänlig utveckling av gruv- och mineralnäring i bl.a. Barentsområdet. Utskottet konstaterar att Barentsrådets samarbete innefattar ett geografiskt område som delvis är beläget i Arktis. En karta över Barentsrådets verksamhetsområde finns i nästa avsnitt i betänkandet.

Utskottet konstaterar att det finns väsentliga skillnader mellan Antarktis och Arktis. Antarktis är det största obebodda området i världen medan Arktis har varit bebott i årtusenden. Befolkningen i Arktis uppgår till ca 4 miljoner personer varav ca 10 procent tillhör urfolk. Ingen stat har suveränitet över Antarktis.

Antarktisavtalet från 1959 förhandlades fram och undertecknades under Kalla kriget, dvs. under en period då det rådde en konflikt mellan västmakterna, främst USA, och kommunistländerna, främst Sovjetunionen. Arktis är däremot i dag ett strategiskt område för regionalt multilateralt samarbete och utveckling. Arktiska rådet samlar alla arktiska stater runt ett förhandlingsbord och innefattar också permanenta representanter för urfolken i Arktis och är ett unikt organ som har blivit centrum för det multilaterala samarbetet i regionen. Arktiska rådet har sex arbetsgrupper med forskare som tar fram expertunderlag för ställningstaganden i rådet.

Beslutanderätt och ansvar för fossilutvinning i Arktis ligger inte under svensk jurisdiktion. Kuststater utövar suveräna rättigheter i fråga om att utforska och utvinna naturtillgångar i de havsområden där de har jurisdiktion. Det är deras nationella lagstiftning som gäller, vilket innebär att det är Danmark, Förenta staterna, Island, Kanada, Norge och Ryssland som beslutar om eventuell utvinning av naturresurser i Arktis inom sina respektive territorier.

Det finns områden som är extra känsliga och bör skyddas mot oljeutvinning och annan aktivitet som kan störa. Det är därför Sveriges uppgift att verka för att eventuell utvinning av naturresurser sker med högsta möjliga säkerhetskrav och att känsliga områden skyddas. Sverige är och kommer att fortsätta att vara aktivt i det internationella samarbetet för att skydda den unika miljön i Arktis och minimera de negativa effekterna av och riskerna med en oförväntad ökad utvinning. Sverige anser att starka hänsynskrav och hårda begränsningar vad gäller oljehantering är nödvändiga i de arktiska havsområdena och Sverige verkar för att särskilt känsliga områden ska skyddas från exploatering.

I och med Arktiska rådets möte i Kiruna den 15 maj 2013 har samtliga åtta medlemsstater innehaft ordförandeposten efter tillkomsten av rådet genom Ottawadeklarationen 1996. För att manifestera detta gjorde de arktiska staterna vid Kirunamötet för första gången ett uttalande om en gemensam vision för den arktiska regionen. Utskottet välkomnar detta uttryck för samarbete och ansvarstagande i Arktis.

Strikta regelverk med tonvikt på skydd av ekologi och sociala förhållanden bör gälla i Arktis. Sverige har framgångsrikt drivit frågan om att Arktiska rådet ska arbeta för utsläppsminskningar av sot, utarbetat rekommendationer om förebyggande av oljeutsläpp samt varit med om att utveckla ett instrument för att säkra de arktiska staternas samordning och kapacitet vid dylika händelser.

Vid ministermötet i Kiruna undertecknades ett avtal om beredskap för och insatser vid oljeföroreningar. Det är det andra rättsligt bindande avtalet mellan de arktiska staterna. Ministrarna uppmärksammade vid Kirunamötet också flera forskningsrapporter och godkände rekommendationerna i dessa. Rapporterna behandlar utvärderingen av den biologiska mångfalden i Arktis, översynen av regelverket för Arktis marina miljö och utvärderingen av de arktiska havens försurning.

Utskottet anser att de positiva erfarenheterna hittills av samarbetet kring arktiska frågor motiverar fortsatt tilltro till möjligheterna att finna lösningar på gemensamma risker och problem genom Arktiska rådet eller via specialiserade organ. Sverige verkade under sitt ordförandeskap i Arktiska rådet för att den utvinning av naturresurser som sker i Arktis genomförs på ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt.

Utskottet noterar att FN:s miljöprogram UNEP i sin årsbok 2013 belyser effekter på arktiska folk av de snabba förändringarna i Arktis. Många urfolk i Arktis fortsätter att vara beroende av bl.a. jakt och fiske som en huvudkälla för sitt dagliga födointag. För folken i norr är möjligheterna att jaga, fiska och samla mat en viktig beståndsdel i den kulturella stabiliteten. Samtidigt behöver de också tillgång till en penningekonomi för att kunna skaffa bl.a. utrustning som behövs för fortsatt jakt och fiske. Utmaningen är enligt UNEP hur man ska kunna respektera traditionella livsmönster i lokala samhällen och urfolkssamhällen samtidigt som den ekonomiska utvecklingen görs miljömässigt säker.

Utskottet förutsätter att Sverige, i enlighet med den svenska strategin för den arktiska regionen, fortsätter att verka för att den mänskliga dimensionen och jämställdhetsperspektivet lyfts fram i arktisrelaterade sammanhang. Negativa hälsorelaterade och sociala effekter av klimatförändringar, miljögifter och av det förväntat ökade nyttjandet av arktiska naturresurser behöver motarbetas. Urfolkens rätt att bevara och utveckla sin identitet, kultur, kunskapsöverföring och traditionella näringar behöver vidmakthållas. De samiska språken och andra arktiska urfolksspråk behöver bevaras.

Ökad aktivitet i Arktis kan medföra risker för miljön. Sverige framhöll i ordförandeskapsprogrammet för Arktiska rådet att det behövs ett gemensamt arbete för att öka hänsynen till och skyddet av den unika arktiska miljön, att särskilt känsliga områden ska skyddas från exploatering och att de rapporter som tas fram av Arktiska rådet bör fokusera på att höja skyddsnivån. I ordförandeskapsprogrammet slogs också fast att Sverige även skulle verka för att miljökonsekvensbeskrivningar och miljöbedömningar används i ökad utsträckning i Arktis, t.ex. inom gruvnäring, fartygstrafik och oljeutvinning. Utskottet förutsätter att Sverige även efter ordförandeskapsperioden i Arktiska rådet agerar med denna inriktning.

I detta sammanhang kan nämnas att de arktiska ländernas miljöministrar vid ett möte i Jukkasjärvi i februari 2013 behandlade åtgärder som rör de snabba miljöförändringarna i Arktis och hur den arktiska miljön ska skyddas genom åtgärder på nationell, regional och global nivå, inklusive genom Arktiska rådet och multilaterala miljökonventioner. Ministrarna diskuterade också behovet av att förstärka det gemensamma arbetet kring de kortlivade klimatpåverkande luftföroreningarna och särskilt minskningen av sot från de arktiska länderna. Också andra akuta frågor som rör den arktiska miljön behandlades, däribland genomförande av målen för biologisk mångfald och vikten av att sanera starkt förorenade områden, s.k. hot spots, i Arktis.

En viktig del av Arktiska rådets verksamhet avser miljöskydd och hållbar utveckling i Arktis. Merparten av detta samarbete sker inom ramen för sex vetenskapliga och tekniska arbetsgrupper, som var och en har ett eget mandat och sekretariat.

Arktiska rådet arbetar via konsensus och antog 2011 för första gången ett juridiskt bindande avtal, som avser samarbete i fråga om eftersökning och undsättning (search and rescue). Samma år tillsatte rådet en arbetsgrupp för beredskap inför och bekämpning av oljeföroreningar i Arktis (Arctic marine oil pollution preparedness and response). Vid Arktiska rådets utrikesministermöte i Kiruna den 15 maj 2013 undertecknade medlemmarna i rådet ett avtal för att säkra de arktiska staternas beredskap inför och bekämpning av eventuella oljeutsläpp. Rådet har uppmanat IMO att slutföra arbetet med ett obligatoriskt regelverk för fartyg i arktiska vatten.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2012/13: U15 (S) yrkande 3, 2012/13:U205 (V) yrkande 1 och 2012/13:U306 (S) yrkande 48.

När det gäller motionsförslaget om att stödja miljövänlig utveckling av gruv- och mineralnäring i bl.a. Barentsregionen konstaterar utskottet att detta är en fråga som uppmärksammas i Barentsrådet inklusive dess arbetsgrupp för miljöfrågor. I april 2013 hölls en konferens om miljöfrågor i gruvnäringen i Barentsregionen och om lämpliga tillvägagångssätt för att på bästa sätt främja miljöfrågor där. Konferensen var ett samarrangemang mellan Barentsrådets arbetsgrupp för miljöfrågor, Nordiska ministerrådet samt finska, norska och svenska departement och myndigheter.

Som nämnts tidigare i betänkandet har Sverige, som är ordförandeland i Nordiska ministerrådet 2013, valt ut fyra prioriterade områden för särskilda satsningar med stöd av den nya s.k. prioriteringsbudgeten. En av satsningarna är inriktad på att stärka konkurrenskraften inom den nordiska gruvnäringen. Ett expertnätverk, kallat Nordmin, kommer att etableras med uppdrag att sammanföra intressenter inom den nordiska gruv- och mineralsektorn. Genom innovation, näringsutveckling och samverkan inom forskning och utbildning ska Nordmin bidra till att utveckla en hållbar nordisk gruvnäring.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2012/13: N202 (V) yrkande 9.

Utskottet konstaterar att Riksrevisionen för närvarande genomför en granskning av Sveriges arbete i Arktiska rådet. Där undersöks om Sverige får ett effektivt utbyte av medlemskapet i Arktiska rådet och i vilken utsträckning regeringen har genomfört Arktiska rådets rekommendationer och internationella konventioner. I granskningen undersöks också om det finns förutsättningar för att Sverige, genom medlemskapet i Arktiska rådet, kan bidra till att minska utsläppen av växthusgaser i linje med riksdagens mål om begränsad klimatpåverkan. Riksrevisionens granskning ingår i en multilateral

granskning av Arktiska rådet. Den svenska granskningsrapporten väntas bli publicerad inom kort medan den multilaterala granskningsrapporten kommer att publiceras 2014.

I ett motionsyrkande begärs att Sverige ska verka för att USA undertecknar och ratificerar FN:s havsrättskonvention (UNCLOS, United Nations Convention on the Law of the Sea).

Konventionen samlar havsrätsfrågorna i ett enda avtal och täcker dels traditionella havsrätsfrågor som territorialrätt (sjöfart, fiske, rätten att färdas genom internationella sund och farleder), dels frågor som uppkommit från 1990-talet. Dit hör bl.a. beräkningar av kuststaternas ekonomiska zoner, hur uppdelningen av kontinentalsockeln ska ske, hur havsmiljön ska skyddas och hur länder som saknar kust ska få tillgång till havet och kunna bedriva havsforskning. Havsrättskonventionen trädde i kraft 1984.

Utskottet konstaterar att Sveriges strategi för den arktiska regionen, som beslutades i maj 2011, slår fast att aktiviteter och samarbeten i Arktis ska utövas i enlighet med folkrätten, inklusive FN:s havsrättskonvention samt övriga relevanta internationella överenskommelser.

Vidare noterar utskottet att de fem kuststaterna kring Norra ishavet – Danmark, Förenta staterna, Kanada, Norge och Ryssland – i Ilulissatdeklarationen 2008 underströk havsrättskonventionens betydelse.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2012/13:U205 (V) yrkande 3.

Utskottet konstaterar att EU:s höga representant och EU-kommissionen i juni 2012 lade fram det gemensamma meddelandet Europeiska unionens politik för den arktiska regionen: framsteg sedan 2008 och vägen framåt (JOIN(2012) 19). Där redovisas EU:s insatser i Arktis sedan 2008 och nya åtgärder föreslås för att utveckla EU:s Arktisstrategi med syftet att främja hållbar och fredlig utveckling i regionen samtidigt som miljön där skyddas. I meddelandet presenteras förslag om forskning om miljökonsekvenser, hållbar användning av resurser och en intensifierad dialog med arktiska stater och EU:s strategiska partner. EU:s intresseområden i Arktis innefattar miljö, energi, transporter och fiske.

Samarbete inom närområdet i övrigt

Motionerna

Socialdemokraterna betonar i kommittémotionerna 2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 2 och 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 47 att det förtroendeskapande samarbetet i norra Europa bör utvecklas. Regeringen bör lämna en årlig skrivelse till riksdagen om verksamheten på regeringssidan inom Arktis- och Barentssamarbetena.

Arbetet med frågor som rör närområdet inklusive Barentsregionen bör enligt motionerna 2012/13:U15 (S) yrkandena 7 och 8 samt 2012/13:U306 (S) yrkandena 51 och 52 förstärkas och arbetet ske både på nationell nivå och i ökad utsträckning även på regional nivå. Sverige bör agera för att samarbetet i Barentsregionen stärks och fördjupas ytterligare på beslutade insatsområden. I den förstnämnda motionens yrkande 9 betonas vikten av att fortsätta utveckla Östersjösamarbetet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i tidigare avsnitt i betänkandet redovisat sina överväganden om utvecklingen av det nordiska samarbetet och samarbetet inom Arktiska rådet. I de nu aktuella motionerna betonas bl.a. vikten av att stärka Barents-samarbetet.

Samarbetet i Barentsregionen lanserades 1993, då Danmark, Finland, Island, Norge, Ryska federationen, Sverige och EU-kommissionen vid en utrikesministerkonferens i Kirkenes undertecknade den s.k. Kirkenesdeklarationen som etablerade Barents euro-arktiska råd (Barents Euro-Arctic Council, Beac). Samtidigt undertecknade regionens landshövdingar, guvernörer och motsvarande, tillsammans med representanter för regionens urfolk, ett protokoll som etablerade Barents regionråd (Barents Regional Council, BRC).

Kartan nedan visar Barentsrådets verksamhetsområde.

Källa: Barentsrådets webbplats.

Barentssamarbetet äger rum på två nivåer. Beac är organ för det mellanstatliga samarbetet, medan BRC är forum för samarbete mellan medlemsländernas 13 nordliga regioner (län eller motsvarande). De svenska län som ingår är Norrbotten och Västerbotten. Arbetsgruppen för urfolken har en rådgivande roll och samarbetar nära med både Beac och BRC.

Barentssamarbetet genomförs i ett antal arbetsgrupper under Beac respektive BRC men också i arbetsgrupper gemensamma för båda nivåerna. Verksamheten omfattar i stort sett alla samhällsområden, exempelvis ekonomi, energi, hälsa, kultur, miljö och urfolksfrågor.

Sverige var senast ordförandeland i Beac under en tvåårsperiod från den 15 oktober 2009. Ett fokusområde för det svenska ordförandeskapet var att stärka samarbetet för att möta de ömsesidigt påverkande utmaningarna kring ekonomisk tillväxt, klimatförändringar och hållbar användning av naturresurser. I detta innefattades bl.a. främjande av

- arbete som rör klimatförändringarna genom policy, konkreta tvärsektorriella aktiviteter och innovationer
- åtgärder för att underlätta för små och medelstora företag att göra affärer i Barentsregionen
- ökat samarbete på områdena förnybar energi och energieffektivisering och uppbyggnaden av nätverk för att öka medvetenheten i Barentsregionen om hållbar produktion och konsumtion
- främjande av åtgärder för att sanera s.k. hot spots (starkt förorenade områden) i Barentsregionen, detta i samarbete med Arktiska rådet.

Sveriges ordförandeskapsprogram i Barentsrådet omfattade även frågor om hälsa och därmed sammanhängande sociala frågor, kultursamarbete, ungdomars deltagande och ungdomsutbyte, frågor om gemensam infrastruktur för transporter samt gränsöverskridande samarbete kring förebyggande av olyckor, olycksberedskap och åtgärder när olyckor inträffar.

Utskottet förutsätter att Sverige fortsätter att vara en engagerad aktör när det gäller utmaningarna i Barentsområdet och på andra håll i närområdet.

I fråga om motionsförslaget om att regeringen skulle lämna en årlig skrivelse till riksdagen om verksamheten på regeringssidan inom Arktis- och Barentssamarbetena hänvisar utskottet till befintliga informationskanaler. Genom konferenser, seminarier, webbplatser och i propositioner och skrivelser som rör olika politikområden sprids fortlöpande information om arktis- och barentssamarbetena. Någon särskild årlig avrapportering i en skrivelse från regeringen är enligt utskottets uppfattning inte motiverad.

När det gäller närområdet generellt välkomnar utskottet att regeringen i skrivelse 2012/13:90 redovisar en rad uppgifter om samarbete med länder och organisationer. Utskottet konstaterar att regeringen avser att hösten 2013 lämna en skrivelse till riksdagen om arbetet med genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen. Utskottet kommer därefter att behandla skrivelsen och motioner om Östersjösamarbetet i ett betänkande. Utskottet

har tidigare i en rad betänkanden, däribland betänkande 2009/10:UU16, understrukit betydelsen av Östersjösamarbetet och av Östersjöstrategin, inte minst i fråga om miljöområdet.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkandena 2 och 7–9, 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 47, 51 och 52.

Övriga motionsförslag

Utöver de yrkanden som behandlats tidigare i detta betänkande finns motionsvis framförda förslag som är föremål för förenklad motionsbehandling enligt de riktlinjer som fastslagits av riksdagen med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och promemorian Förenklad motionsbehandling under återstoden av mandatperioden som utrikesutskottet fastställde i oktober 2010.

Utskottet har vid en genomgång och beredning funnit att de yrkanden som anges nedan inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott motionerna 2012/13:U232 av Anita Brodén och Nina Lundström (båda FP) yrkandena 1–4, 2012/13:U236 av Olof Lavesson m.fl. (M), 2012/13:U251 av Ulf Nilsson m.fl. (FP), 2012/13:U256 av Hannah Bergstedt m.fl. (S), 2012/13:U289 av Mattias Karlsson och Margareta Larsson (båda SD), 2012/13:U302 av Isabella Jernbeck och Anti Avsan (båda M), 2012/13:U319 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkandena 1, 2 och 4, 2012/13:U320 av Carina Ohlsson m.fl. (S) och 2012/13:U329 av Anders Andersson m.fl. (KD, FP, MP, C) yrkande 2.

Redogörelsen och skrivelsen

Utskottet anser att regeringen ska verka för de ståndpunkter som förs fram i detta betänkande. Med vad som anförs i betänkandet föreslår utskottet att redogörelsen och skrivelsen läggs till handlingarna.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Nordiskt samarbete, punkt 1 (S, MP, V)

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Bodil Ceballos (MP), Hans Linde (V) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkandena 1 och 4 samt 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 46.

Ställningstagande

Det nordiska samarbetet utgår från ett gemensamt kulturarv och en språklig gemenskap och vilar på gemensamma värderingar i fråga om demokrati, rättvisa och rättsstat. Samarbetet mellan de nordiska länderna spänner över alla samhällsområden och är på många sätt unikt vid en internationell jämförelse.

Samarbete och öppenhet har gjort Norden till en välfärdsregion av världsklass. Framgångarna är dock inte tillräckliga för att möta dagens och framför allt morgondagens globala utmaningar, utan samarbetet behöver utvecklas och förstärkas ännu mer.

2. Nordiska rådet, punkt 2 (S, MP, V)

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Bodil Ceballos (MP), Hans Linde (V) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 6 och

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 50 och
avslår motion

2012/13:U249 av Anita Brodén och Christer Winbäck (båda FP) yrkande 1.

Ställningstagande

De nordiska länderna ligger långt fram i arbetet med klimat- och miljöfrågor. Det finns dock fortfarande en outnyttjad potential i samarbetet. Norden bör som region vara ledande när det gäller samverkan mellan näringslivet och den offentliga sektorn i fråga om i miljöarbete och omställning till ett klimatneutralt samhälle. För att samverkan ska nå sin fulla kapacitet krävs att det finns en långsiktig planering kring hur bl.a. energin ska produceras i framtiden och hur den nordiska energimarknaden ska vara uppbyggd.

3. Infrastruktur och regionalpolitik, punkt 3 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion
2012/13:N272 av Kent Persson m.fl. (V) yrkande 13.

Ställningstagande

Det finns en stor potential i ett utvecklat nordiskt samarbete över nationsgränserna. Länderna har mycket gemensamt och skulle alla tjäna på en stärkt samverkan inom ett flertal områden såsom infrastruktur, forskning, kapitalförsörjning för landsbygden, arbetsmarknad och service. Därför bör Sverige ta de initiativ som behövs för att utveckla en regionalpolitisk samverkan mellan de nordiska länderna. En utvecklad nordisk samverkan bör äga rum inom regionalpolitiken, framför allt med Norge och Finland, och en nordisk infrastrukturpolitik bör utformas där man bygger gemensamt finansierade, ägda och drivna vägar, järnvägar och flygplatser.

I syfte att stärka landsbygdsutvecklingen, finansieringen av nya jobb och företag samt för att öka bankkonkurrensen bör möjligheterna utredas att skapa en gemensam nordisk kompetensbank för de lokala banker som finns i Norden.

Regeringen bör skyndsamt ta initiativ till en kontinuerlig dialog med våra nordiska grannländer om utökad samverkan för framtida landsbygds- och regionalpolitisk utveckling enligt vad som anges ovan.

4. Nordiskt kulturarv, djurskydd, punkt 4 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:U17 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

Nordiskt kulturarv

Den djupaste roten till den svenska kulturens särart ligger i vår historia och i den natur och det klimat där den har vuxit fram. Mot denna bakgrund är det ganska naturligt att vår kultur uppvisar stora likheter med våra nordiska grannländers. Genom likheterna i levnadsbetingelser och årtusenden av nära och naturliga relationer mellan befolkningarna har en skandinavisk och nordisk kulturkrets vuxit fram. Denna nordiska kulturgeenskap är något Sverige bör bejaka och bygga vidare på. Det nordiska kultursamarbetet utgör hörnstenen i den gemenskap som binder samman de nordiska länderna. Kultursamarbetet återspeglar den grund av gemensamma värderingar som vi i de nordiska länderna står på.

Nordiska kulturfonden är ett nordiskt samarbetsorgan vars uppgift är att i vid bemärkelse främja kultursamarbete mellan de nordiska länderna. Nordiska kulturfonden har fem fokusområden som särskilt prioriteras, men någon tydlig prioritering att stärka och bevara det nordiska kulturarvet finns inte med där. Vårt gemensamma nordiska kulturarv binder oss samman, och det är av stor vikt att detta gemensamma arv bevaras och stärks. Därför bör Nordiska kulturfonden i sina riktlinjer slå fast att aktiviteter som främjar och bevarar vårt gemensamma nordiska kulturarv och våra gemensamma traditioner ska höra till deras prioriterade fokusområden. Detta bör regeringen och den svenska delegationen verka för i det nordiska samarbetet.

År 2005 beslutade den borgerliga danska regeringen med stöd av Dansk Folkeparti att låta sju kommittéer påbörja arbetet med att ta fram förslag över verk som kunde anses som en särskilt värdefull del av det danska kulturarvet och tillsammans utgöra en dansk kulturkanon. När arbetet presenterades 2006 hade antalet områden ökat till nio och varje område innehöll en lista på tolv verk. De områden som berördes var arkitektur, bildkonst, design och konsthantverk, film, litteratur, konstmusik, populärmusik, scenkonst och barnkultur. Det primära syftet med kulturkanonen var att den skulle fungera som en introduktion till det danska kulturarvet och stimulera till tankar och debatt kring konst och kulturfrågor. Projektet bidrog starkt till att blåsa liv i den danska kulturdebatten och lyfte kultur-

politiken till en position på den politiska och mediala dagordningen som den aldrig tidigare varit i närheten av. Trots de starka känslor som initialt omgav projektet har den färdiga kulturkanonen blivit väl mottagen i stora delar av det danska samhället. De danska kulturinstitutionerna har tagit kulturkanonen till sig och har med avstamp i denna skapat flera nya uppsättningar och verk. Även de danska skolorna som har fått kulturkanonen sig tilldelad i bokform har dragit nytta av projektet, och många skolor använder den i dag som en utgångspunkt i sin undervisning.

I samband med beslutet om den danska kulturkanonen föreslog också den danska undervisningsministern, Bertel Haarder, att en gemensam nordisk litteraturkanon skulle tas fram. Alla fem nordiska regeringar ställde sig bakom satsningen och finansieringen skedde via Nordiska ministerrådet. Skriften Nordisk litteratur till tjäneste presenterades 2008 och bidrog till både en ökad debatt och ett ökat intresse kring den nordiska kulturen. Nordiska ministerrådet bör följa upp satsningen på den nordiska litteraturkanonen genom att med inspiration från den danska modellen ta fram en ny, bred nordisk kulturkanon som även innefattar områden som arkitektur, bildkonst, musik, scenkonst, film och barnkultur.

Djurskydd

Djurskyddet inom de nordiska länderna har långa anor och en djup folklig förankring. För många invånare i Norden är det goda djurskyddet en så viktig fråga att den betraktas som en del av den nationella och regionala kulturen och identiteten. De nordiska länderna står sig också väl vid en internationell jämförelse, men förbättringspotentialen är fortfarande stor och på vissa områden har Norden halkat efter. Enligt bl.a. rapporten ”Världens bästa djurskydd” från förbundet Djurens rätt är det tveksamt om de nordiska länderna kan sägas vara bäst i världen eller ens i Europa när det gäller djurskydd. På flera viktiga områden överträffas det svenska och nordiska djurskyddet av länder som Schweiz och Österrike, men i vissa avseenden också av länder som Kanada, Nederländerna, Storbritannien och Kroatien.

De nordiska länderna borde enas om en gemensam målsättning, nämligen att vara världens ledande region i frågor som gäller djurskydd och djurens välbefinnande. Ett stort problem är också att det fortfarande finns stora skillnader när det gäller djurskyddslagstiftningen och uppföljningen av denna mellan de nordiska länderna. Detta bidrar till att skapa ekonomiska incitament för ett bristande djurskydd, då ett nordiskt land genom en svagare djurskyddslagstiftning kan skaffa sig konkurrensfördelar gentemot de övriga nordiska länderna. Ett tydligt exempel på detta har varit det förhållandevis svaga djurskyddet inom den danska grisnäringen, som gett danska grisbönder ekonomiska fördelar i förhållande till svenska grisbönder. Andra områden där problematiska skillnader fortfarande kvarstår

är t.ex. reglerna kring slakt och kastrering, pälsdjursuppfödning etc. Även reglerna och formerna för uppföljningen av djurskyddslagstiftningen skiljer sig åt mellan länderna.

Sverige bör, inom ramen för det nordiska samarbetet, arbeta för att de nordiska länderna i högre utsträckning än i dag harmoniserar djurskyddslagstiftningen och regelverket för uppföljande kontroller i syfte att bristande djurskydd inte ska kunna utgöra en konkurrensfördel inom Norden.

5. Gränshindersarbete, punkt 5 (S, MP, V)

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Bodil Ceballos (MP), Hans Linde (V) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 5 och

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 49 och

avslår motionerna

2012/13:U17 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5,

2012/13:U249 av Anita Brodén och Christer Winbäck (båda FP) yrkande 2 och

2012/13:U329 av Anders Andersson m.fl. (KD, FP, MP, C) yrkande 1.

Ställningstagande

En viktig fråga för det nordiska samarbetet har alltid varit främjandet av integration mellan de nordiska länderna och åtgärder för att underlätta för medborgarna att röra sig över landgränserna.

Gränshindersarbetet spänner över ett flertal politikområden och måste ha hög prioritet. För att öka sysselsättningen krävs att Sverige arbetar för att lösa problemen med gränshinder. Avvecklingen av gränshinder bidrar även till att Sverige och Norden som region ökar sin internationella konkurrenskraft.

Även om integrationen mellan länderna och de olika regionerna i Norden har kommit långt återstår problem. De nordiska ländernas regelverk skiljer sig fortfarande åt, vilket medför problem för människor, organisationer och företag. Ny lagstiftning och nya direktiv från EU som medför lagändringar inom varje nordiskt land skapar kontinuerligt gränshindersproblematik. Det är därför nödvändigt med ett fortlöpande gränshinderssamarbete för att minimera uppkomna problem. Det är av vikt att fortsätta stödja och utveckla de olika organ som jobbar praktiskt med att lösa gräns-

hinder. Den svenska regeringen bör under sitt ordförandeskap i Nordiska ministerrådet 2013 arbeta för att gränshindersfrågorna kommer upp på dagordningen.

6. Gränshindersarbete, punkt 5 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:U17 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 5 och avslår motionerna 2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 5, 2012/13:U249 av Anita Brodén och Christer Winbäck (båda FP) yrkande 2, 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 49 och 2012/13:U329 av Anders Andersson m.fl. (KD, FP, MP, C) yrkande 1.

Ställningstagande

Finlands utrikesminister Alexander Stubb anser att det för Finlands del vore praktiskt med en granskning av finska lagförslags effekter på det nordiska samarbetet. Ett genomförande av detta förslag har potentiellt positiva effekter också för den svenska delen av det nordiska samarbetet. För närvarande finns det risk för att nya gränshinder uppstår när nya lagar stiftas i de nordiska länderna eftersom gränshinderseffekterna inte beaktas förrän i efterhand, när de så att säga redan har uppstått. Det vore därför önskvärt om man som ett naturligt inslag i lagstiftningsprocessen kunde ta med ett moment där effekterna för det nordiska samarbetet om avskaffande av gränshinder beaktas. Det skulle underlätta det nordiska samarbetet betydligt.

7. Moratorium för olje- och gasutvinning i Arktis, punkt 6 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:U205 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

I avvaktan på att det förhandlas fram en konvention som förbjuder exploatering av olje- och gastillgångar i Arktis bör Sverige agera för ett moratorium för olje- och gasutvinning i regionen.

8. Miljöskydd i Arktis, punkt 7 (S)

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 3 och 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 48 och avslår motion 2012/13:U205 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Samarbetet i den arktiska regionen har utvecklats positivt. Regeringen bör driva på genomförandet av avtalet om gemensamma sjö- och flygräddningsinsatser för personer, som undertecknades av utrikesministrarna vid Arktiska rådets möte i Nuuk 2011, så att utbildningsinsatser sätts igång och räddningsutrustning finns tillgänglig på lokal nivå. Regeringen bör vidare agera för att motsvarande avtal upprättas för räddningsinsatser vid oljeutsläpp, utsläpp av kemikalier eller andra miljöfarliga ämnen.

Den arktiska regionen är rik på naturresurser. Det gäller såväl fisk som gas, olja och mineraler. De ökande möjligheterna att utvinna dessa rikedomar måste förenas med hårda miljökrav för exploatering och tillvaratagande av befolkningens intressen. De aktiviteter som sätts igång måste vara styrda av starka regelverk med krav på bästa tillgängliga teknik och hårda miljökrav med utgångspunkt från försiktighetsprincipen.

Klimatförändringarna i Arktis är redan mycket märkbara och leder till direkta effekter för befolkningen i Arktis, samtidigt som de ger följdverkningar på hela det globala klimatsystemet.

Det behövs ett djupt och omfattande svenskt engagemang i Arktis. Sverige bör ytterligare främja den arktiska regionen och utveckla forskningen i Arktis.

När klimatförändringarna medför att isen försvinner öppnas nya transportleder via Nordost- och Nordvästpassagera. Om sjöfart via Nordpolen blir möjlig året runt kan trafikflödena bli jämförbara med dem vi finner i Nordatlanten. Detta ökar naturligtvis dramatiskt risken för olyckor och därmed risken för oljeutsläpp. Ansträngningar bör göras för att långsiktigt

skydda den känsliga arktiska miljön och stödja den lokala befolkningens ekonomi, hälsa och kultur. Målet är att få till stånd bindande juridiska regelverk till skydd för den känsliga arktiska miljön.

De delar av Arktis som har varit skyddade av ett permanent havsistäckes måste nu skyddas via ett bindande regelverk och fredas från utvinning av naturgas och olja samt från fiske med destruktiva redskap och fiske på hotade bestånd. För resterande delar av Arktis måste samarbetet stärkas mellan länderna och bedrivs med utgångspunkt från överenskommelsen i FN:s konvention om biologisk mångfald så att människans tryck på särskilt känsliga ekosystem minimeras. Sverige bör, med utgångspunkt från både konventionen om biologisk mångfald och klimatkonventionen, kunna ifrågasätta framtida olje- och naturgasexploatering i området. Detta gäller även fiske med destruktiva redskap och fiske på hotade bestånd.

Med respekt för varje lands rätt att själv besluta om sina naturtillgångar och med respekt för FN:s havsrättskonvention bör Sverige i internationella sammanhang verka för ett långsiktigt skydd för de känsliga miljöerna i Arktis.

9. Miljöskydd i Arktis, punkt 7 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:U205 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 1 och avslår motionerna

2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkande 3 och

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 48.

Ställningstagande

Sverige måste agera för att förhindra exploatering av Arktis olje- och gasfyndigheter. Dels kommer en exploatering att leda till ökad tillgång till icke förnybara energikällor som leder till fortsatta och ökande koldioxidutsläpp, dels är risken överhängande att en exploatering av dessa naturresurser för med sig stora miljöproblem vid utvinning och transporter. Med förebild från miljöprotokollet för Antarktis, som förbjuder utvinning av naturtillgångar i minst 50 år, bör en liknande reglering beslutas för Arktis. Sverige bör verka för en konvention för Arktis som förbjuder exploatering av regionens olje- och gastillgångar under de kommande 100 åren.

10. Utveckling av gruvnäringen, punkt 8 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:N202 av Kent Persson m.fl. (V) yrkande 9.

Ställningstagande

All verksamhet inom gruv- och mineralindustrin ska ske med största möjliga miljöhänsyn. Gruv- och mineralnäringen är globala branscher. Här kan svenska kunskaper komma till nytta. Vi behöver främja en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling genom att stödja miljövänlig utveckling av gruv- och mineralnäring i Barentsregionen och i utvecklingsländer.

11. FN:s havsrättskonvention, punkt 9 (V)

av Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:U205 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

I FN:s havsrättskonvention (UNCLOS) regleras bl.a. näringsverksamhet, miljöfrågor och utvinning av naturtillgångar i världshaven. Sverige och över 160 länder har ratificerat konventionen. Alla länder som gränsar till Arktis har i dag undertecknat konventionen, dock med ett undantag: USA. Sverige bör verka för att USA undertecknar och ratificerar FN:s havsrättskonvention.

12. **Samarbete i närområdet, punkt 10 (S, MP, V)**

av Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Bodil Ceballos (MP), Hans Linde (V) och Désirée Liljevall (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S) yrkandena 2 och 7–9 samt

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 47, 51 och 52.

Ställningstagande

I Barents- och Arktisregionerna finns förutsättningar att få till stånd ett konstruktivt samarbete med Ryssland i frågor som rör energi, klimat, gränsöverskridande brottslighet och kommunikationer. Det är angeläget att utveckla ett förtroendeskapande samarbete i norra Europa. Sverige deltar på regeringssidan i samarbete inom ramen för Arktiska rådet, Barentsrådet och Nordiska ministerrådet samt i arbetet med EU:s nordliga dimension.

Riksdagen bör uppmana regeringen att lämna en årlig skrivelse till riksdagen om verksamheten på regeringssidan inom Arktis- och Barentssamarbetena på samma sätt som regeringen lämnar en årlig skrivelse om det nordiska samarbetet.

Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet har ett nära samarbete med flera internationella, nationella och regionala organisationer utanför Norden och då främst Arktiska rådet, Barentsrådet och Östersjöstaternas råd. Det övergripande målet för det nordiska samarbetet med närområdet är att bidra till en säker, stabil utveckling i området, att stärka demokratin och att öka värdegemenskapen i den nordliga delen av Europa.

De nätverk som innefattar nordvästra Ryssland har under senare år byggts ut i en betydande omfattning. De nuvarande riktlinjerna för samarbetet med närområdet innebär bl.a. att tyngdpunkten i Nordiska ministerrådets satsningar förskjutits från de baltiska staterna till nordvästra Ryssland.

Det är av stor vikt att arbetet med frågor som rör Barentsregionen förstärks och att arbetet sker på såväl nationell som regional nivå. Det försvars- och säkerhetspolitiska samarbetet i Norden måste också få högre prioritet till gagn för säkerhet och stabilitet.

I regionen kring Barents hav finns stora reserver med naturtillgångar, bl.a. olja och gas. Större delen av den totala ekonomiska utvecklingen i regionen är kopplad till olje- och gastillgångarna.

Den pågående klimatförändringen innebär för Arktis och Barents regioner att glaciärer och havsis smälter undan i större omfattning än tidigare. Miljö- och klimatomfattigt är det en farlig utveckling samtidigt som den ska-

par förutsättningar för nya transportvägar i Barents hav och Norra ishavet. De förändrade klimatförhållandena i området ger nya möjligheter, men kan också leda till säkerhetspolitiska risker med helt nya konflikter som följd. Med en eventuell ökad militär närvaro i regionen krävs det att Sverige arbetar för att det sluts avtal mellan länderna vad gäller händelser som kan röra radioaktivt material. Det är exempelvis viktigt med samarbete om informationsutbyte vid olyckor. Sverige bör vidare initiera en genomgång av existerande rättsordningar som berör såväl Barents- som Arktisregionen som underlag för diskussion och överväganden om att stärka och utöka dessa.

Det regionala Barentssamarbetet är inriktat på följande insatsområden: samverkan inom näringsliv och handel, hållbar miljö, arbetskraft, urbanbefolkning, transport och infrastruktur samt information och marknadsföring. Barentssamarbetet bör stärkas och fördjupas ytterligare på samtliga insatsområden, samtidigt som det svenska deltagandet mer än tidigare bör baseras på regionala strukturer. En sammanhållen strategi bör tas fram på nationell nivå. Jämställdhetsfrågan måste ges ett stort utrymme.

Alla länder runt Östersjön, med undantag för Ryssland, är nu EU-medlemmar. Det ger oss stora politiska och ekonomiska möjligheter, om vi rätt förmår att hantera det nya politiska grannskapet.

Under en period fram till regeringsskiftet 2006 utvecklades Östersjösamarbetet kraftigt. Det är angeläget att vidareutveckla samarbetet och befästa Östersjön som ett fredligt område. Trygga länder har i regel välmående och trygga grannar. Vår säkerhet har stärkts av att de flesta länderna runt Östersjön är demokratiska och att det ekonomiska ömsesidiga beroendet har ökat i takt med den växande handeln. Östersjöområdets säkerhet har också stärkts, men fortfarande återstår att stimulera ett positivt ryskt deltagande i det regionala säkerhetsskapande samarbetet.

Miljötillståndet i Östersjön är fortsatt alarmerande. Det är av största vikt att Sverige även i fortsättningen håller en hög profil i arbetet med Helcoms aktionsplan för Östersjön. Sverige bör driva på att alla länder runt Östersjön ratificerar ballastkonventionen.

Det är nödvändigt med internationellt samarbete för att skydda miljön, förebygga katastrofer och säkra trygga olje- och gasleveranser. En stor del av Rysslands export av olja går i dag över Östersjön. Krav måste ställas på att fartygen ska ha dubbla skrov för att minska risken för ett oljeutsläpp som skulle få förödande konsekvenser för Östersjön. Östersjön är ett grunt hav och omloppstiderna för byte av vattnet är långa. En utbyggd gasledning och ökade oljetransporter gör Östersjön till ett område som innefattar stora ekonomiska, strategiska och därmed säkerhetspolitiska intressen. Eftersom katastrofer kan påverka det säkerhetspolitiska läget är det av största vikt att alla nationer runt Östersjön finns med och deltar i systemet för sjölägesinformation, miljöskydd och katastrofberedskap i första hand via civila övervaknings- och samverkansorgan. Sveriges regering bör driva

på för att Ryssland ska delta i detta samarbete. För att värna miljön och långsiktigt garantera säkerheten bör Sverige ta initiativ till ett än mer fördjupat samarbete mellan samtliga Östersjöstater.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2012/13:90

Regeringens skrivelse 2012/13:90 Nordiskt samarbete 2012.

Följdmotion med anledning av skrivelse 2012/13:90

2012/13:U15 av Karin Åström m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om det nordiska samarbetet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samarbete i norra Europa; Barents- och arktisregionerna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arktiskt samarbete.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om miljöarbetet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränshinder.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Nordiska rådet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om närområdet.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Barentssamarbetet.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Östersjön.

Redogörelse 2012/13:NR1

Redogörelse 2012/13:NR1 Nordiska rådets svenska delegations berättelse om verksamheten under 2012.

Följdmotion med anledning av redogörelse 2012/13: NR1

2012/13:U17 av Björn Söder m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för det nordiska samarbetet stärka och bevara det nordiska kulturarvet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom ramen för det nordiska samarbetet verka för att en bred nordisk kulturkanon tas fram.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att Norden ska vara världsledande inom frågor som rör djurskydd och djurens välbefinnande.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom ramen för det nordiska samarbetet bör arbeta för att de nordiska länderna i högre utsträckning än i dag harmoniserar djurskyddslagstiftningen och regelverket för uppföljande kontroller i syfte att bristande djurskydd inte ska kunna utgöra en konkurrensfördel inom Norden.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett fördjupat arbete med att avskaffa nordiska gränshinder i den svenska lagstiftningsprocessen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:U205 av Hans Linde m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för en konvention för Arktis som förbjuder exploatering av regionens olje- och gastillgångar under de kommande 100 åren.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska agera för ett moratorium för olje- och gasutvinning i Arktis.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att USA undertecknar och ratificerar FN:s havsrättskonvention.

2012/13:U232 av Anita Brodén och Nina Lundström (båda FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Sveriges ansvar och möjlighet som ordförande i Arktiska rådet.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om University of the Arctic.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ursprungsbefolkningens delaktighet liksom ett genderperspektiv i Arktisfrågorna.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av extra stor sjösäkerhet i Arktis.

2012/13:U236 av Olof Lavesson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att intensifiera arbetet med att skapa ökade förutsättningar för, samt undanröja de hinder som försvårar, en fortsatt integration inom Öresundsregionen.

2012/13:U249 av Anita Brodén och Christer Winbäck (båda FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökat samarbete och utbyte mellan de nordiska länderna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genom ett aktivt arbete med att undanröja gränshinder mellan länderna uppnå ett ”gränslöst Norden”.

2012/13:U251 av Ulf Nilsson m.fl. (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att följa Nordiska rådets förslag om att inrätta en gränshindersombudsman.

2012/13:U256 av Hannah Bergstedt m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en sammanhållen nationell strategi för Barentsområdet.

2012/13:U289 av Mattias Karlsson och Margareta Larsson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att möjligheterna att inrätta ett Nordens hus i Sverige bör utredas.

2012/13:U302 av Isabella Jernbeck och Anti Avsan (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Nordiska rådet.

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S):

46. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.1 Det nordiska samarbetet.

47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.2 Samarbete i norra Europa.
48. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.3 Arktis.
49. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.4 Gränshinder.
50. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.5 Nordiska rådet.
51. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.6 Närområdet.
52. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 8.7 Barentssamarbetet.

2012/13:U319 av Leif Jakobsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av en nationell strategi för utvecklingen av Öresundsregionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en svensk-dansk regeringsöverenskommelse om utvecklingen av Öresundsregionen.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av att inrätta en interdepartemental organisation i syfte att skynda på arbetet med att undanröja gränshindren.

2012/13:U320 av Carina Ohlsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om miljöriskerna på Kolahalvön och i Barentsområdet.

2012/13:U329 av Anders Andersson m.fl. (KD, FP, MP, C):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ett fortsatt arbete för att undanröja gränshinder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Norden som en fullt ut gemensam arbetsmarknad.

2012/13:N202 av Kent Persson m.fl. (V):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stödja miljövänlig utveckling av gruv- och mineralnäring i utvecklingsländer och i Barentsregionen.

2012/13:N272 av Kent Persson m.fl. (V):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en gemensam nordisk infrastrukturpolitik och landsbygds- och regionalpolitisk utveckling.